

Verksamhetsplan 2021

**HÄLSA ÄR EN RÄTTIGHET,
VI GÖR DET TILL VERKLIGHET**

Vision

Läkare i Världens vision, framtagen gemensamt i det internationella nätverket, är:
En värld där tillgång till hälsa erkänns som en grundläggande mänsklig rättighet och att
barriärer för alla människors tillgång till bästa möjliga hälsa rivits.

Åtagande

Vårt löfte är att som oberoende volontärdriven verksamhet hjälpa, vårda och vittna både i Sverige och utomlands. Genom innovativ hälsoverksamhet och ett sakligt påverkansarbete kämpar Läkare i Världen för allas rätt till hälsa och stärker utsatta människors egenmakt så att de kan få sina rättigheter tillgodosedda.

Vi *hjälp*er dem som saknar juridiskt och medicinskt stöd när de riskerar att berövas sin rätt till hälsa och skydd. Vi erbjuder *vård* och stöd till dem som inte har tillgång till vård på samma villkor som andra. Vi berättar om det vi ser och arbetar med påverkan av makthavare genom att *vittna* om de brott mot mänskliga rättigheter vi möter. För att kunna fortsätta vara obundna ska Läkare i Världen inte vara beroende av enskilda givare eller finansiärer.

Vi arbetar för social rättvisa eftersom vi ser att jämställdhet och jämlikhet är viktiga förutsättningar för hälsa. Vårt arbete bygger på ideella krafter eftersom rättvisa måste bygga på solidaritet och gemenskap. Vi är religiöst och partipolitiskt oberoende. För att kunna fortsätta vara obundna ska Läkare i Världen inte vara beroende av enskilda givare eller finansiärer.

Organisation

Läkare i Världen är en del av det internationella nätverket Médecins du Monde (MdM) och är en ideell förening som ytterst styrs av sina medlemmar via årsmötet. Föreningen har lokala grupper men alla medlemmar är med i samma förening. Mellan årsmötena ansvarar en styrelse, ledd av en av årsmötet utsedd ordförande, för att årsmötets beslut genomförs. Styrelsen har en anställd generalsekreterare som leder verksamheten och ansvarar för att styrelsens beslut verkställs.

Läkare i Världen är en gräsrotsorganisation och all verksamhet genomförs av volontärer som arbetar helt ideellt.

Treårsplan - årsplan

Läkare i Världen styrs ytterst av sina medlemmar som på årsmötet beslutar om verksamhetsplanen. Arbetet styrs strategiskt genom en treårsplan med ett övergripande och sex stycken treåriga strategiska *inriktningsmål*. Den årliga verksamhetsplanen konkretiserar vad som ska göras under ett visst år. För 2021 har detta formulerats i 11 stycken *verksamhetsmål*.

Övergripande Inriktningsmål 2021-2023

Läkare i Världens mål är att stötta rättighetsbärare som lever i särskild utsatthet att få tillgång till den vård och hälsa de har rätt till. Det övergripande strategiska målet för 2023 är att vi konkret påverkat makthavare att riva barriärer för rätten till hälsa genom att berätta om vad vi ser och bidra till att rättighetsbärarnas röster når fram. Myndigheter och civilsamhällesorganisationer betraktar oss som experter inom frågor som rör utsatta EU-medborgare och papperslösa, deras hälsa och mänskliga rättigheter. Våra innovativa hälsoprogram engagerar de finansiärer, allmänhet och partners vi behöver för att kunna agera mer oberoende från stat och enskilda samarbetspartners och givare. Vi är en stabil, oberoende organisation med bra arbetsmiljö för både frivilliga och anställda som bedriver volontärdriven verksamhet i hela Sverige och deltar i utlandssamarbeten med andra delar av MdM-nätverket.

Hjälpa och vårda

I Läkare i Världens lokala, nationella och internationella verksamheter möter vi rättighetsbärare och arbetar i innovativa program för att stärka människors hälsa och egenmakt.

Inriktningsmål 2021-2023

1. Läkare i Världen i Sverige arbetar rikstäckande. I samtliga verksamheter är huvudfokus att stärka människors egenmakt och hälsa. I våra lokala verksamheter möter vi skyddsbehövande och människor utan tillgång till sjukförsäkring och erbjuder stöd för att förbättra deras fysiska, mentala och sociala hälsa, som komplement och ingång i offentliga system. Vi samlar då alltid också fakta och vittnesmål med syfte att kunna förbättra människors tillgång till hälsa.
2. Som en stark partner i det internationella nätverket bidrar vi med kompetens och finansiell kapacitet. Vi utvecklar vår egen utlandsverksamhet för att kunna delta i humanitära och utvecklingssamarbeten tillsammans med andra MdM och för att svenska volontärer på sikt ska ha möjlighet till utlandsuppdrag i vår egen regi.

Verksamhetsmål 2021

Verksamheten genomförs lokalt av volontärer som stärker rättighetsbärares fysiska, mentala och sociala hälsa genom medicinsk och psykosocial behandling samt med juridisk rådgivning. Under 2021 ska vi också fortsätta utveckla samarbetet inom det internationella nätverket, framför allt inom arbetet med den globala pandemins effekter för människor som har sämst förutsättningar att skydda sig och få tillgång till vård och vaccination.

För att nå våra nationella och internationella inriktningsmål ska vi under 2021:

1. **Stötta utsatta rättighetsbärare i att få tillgång till den vård och hälsa de har rätt till**

Våra mottagningar ska ha stärkt rättighetsbärares tillgång till hälsa och behandling genom att stärka deras egenmakt med relevant information och kunskap. Vi ger rådgivning via mail, sociala medier och telefon. Vi hänvisar personer som har rätt till vård till den reguljära vården och vi följer upp att de där fått den vård de har rätt till.

I de fall där människors rättigheter inte tillvaratas ger vi råd, medicinskt och psykosocialt stöd och tillfällig behandling samt juridisk bedömning. Vi ska utveckla våra samarbeten fler reguljära vårdgivare samt hitta nya samarbetspartner i syfte att stärka våra målgruppers rätt till hälsa. Under året ska vi särskilt följa och arbeta med de effekter som den allt större påfrestning migrationspolitiken och covid-19-pandemin medför för de allra mest utsatta.

2. Stärka arbetet för rättighetsbärares tillgång till bra smittskydd samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Under 2021 ska vi stärka våra målgrupper genom att fortsätta arbetet med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och tillgång till information vad gäller främst hiv, sexuellt överförbara infektioner samt covid-19.

Vi ska erbjuda dem som besöker oss gratis hivtest och information om SRHR/hiv/STI inom ramen för vår väl förankrade hivtestningsverksamhet som bemannas av utbildade volontärer. Vi samverkar med relevanta aktörer på de olika orterna för att kunna ge bästa stöd till målgruppen inom ramen för vårt arbete. Vi kommer som en del av att stärka rättighetsbärarnas rätt till hälsa i pandemin särskilt följa deras tillgång till vaccin och möjlighet att följa riktlinjer.

3. Stärka rättighetsbärares möjligheter att förbättra sin mentala och sociala hälsa

Läkare i Världens modell av social rättvisa som en viktig komponent i hälsa innebär också att vi fokuserat på mental hälsa, rättigheter och socialt stöd som en viktig del av vårt arbete. Under 2021 ska vi stärka våra målgruppers hälsa och egenmakt genom att erbjuda stöd i form av samtal, juridisk rådgivning och hjälp att komma i behandling inom den allmänna psykiatrin.

Vår mottagning för social hälsa, där vi ger vår juridiska rådgivning ska utvecklas genom att fler personer på fler orter ska ha erbjudits stöd via digital rådgivning. Den psykosociala verksamheten ska stärkas på befintliga orter och utvecklas både med möjlighet till fler individuella samtal och med gruppsamtal.

4. Utveckla vårt internationella arbete

Det arbete som gjorts under de senaste åren med att utveckla och stärka vårt nätverkande och samarbete med andra svenska ideella organisationer, MdM-organisationer, relevanta internationella aktörer och nätverk i Sverige ska upprätthållas. För att på sikt också kunna erbjuda Svenska volontärer att bidra till rättighetsbärares hälsa i andra länder ska vi under 2021 kartlägga våra och andra MdM:s behov och möjligheter inför framtida utlandsuppdrag. Vi ska bidra till det internationella nätverket genom att ha delat erfarenheter och skapat

riktlinjer/strukturer mellan oss. Vi ska också ha utvecklat insamlingsarbetet så att vi stärkt vårt internationella arbete med fler separat finansierade internationella projekt.

Vittna

Allt vårt arbete ska bidra till att skapa en värld där alla människors rätt till bästa uppnåeliga hälsa respekteras. Det gör vi främst genom att vittna om de strukturella barriärer och de överträdelser mot människors rättigheter vi ser när vi hjälper och vårdar.

Inriktningsmål 2021-2023

3. Vi driver opinion och påverkar samhället att uppfylla Sveriges internationella åtaganden inom mänskliga rättigheter och hälsa. Det gör vi genom att ge röst åt utsatta, underbyggt av våra erfarenheter och vittnesmål. Vi rapporterar och skapar engagemang utifrån konkreta exempel på överträdelser vi mött samtidigt som vi gör rekommendationer för att undvika upprepning.
4. Myndigheter och civilsamhällesorganisationer betraktar oss som experter inom frågor som rör utsatta EU-medborgare och papperslösa. Särskilt vad gäller brister i tillgång till hälso- och sjukvård och när fokus är hälsa; mental, social och fysisk hälsa, smittskydd samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Vårt arbete för att synliggöra organisationen och våra frågor bidrar till att allmänheten, stiftelser, myndigheter och andra i allt högre utsträckning skänker pengar till Läkare i Världens arbete.

Verksamhetsmål 2021

För att kunna bedriva evidensbaserat påverkansarbete måste vi fokusera på att kvalitetssäkra, utveckla och integrera vårt uppdrag att vittna i all vår verksamhet. Genom att öka kännedomen om att Läkare i Världen finns och vad vi sysslar med, får vi lättare att nå ut till dem med mandat att påverka situationen för rättighetsbärarna, oavsett om det sker på lokal, regional, nationell eller EU-nivå. I vår dialog med makthavarna ska vi fokusera på att ge konkreta rekommendationer för att uppnå önskad förändring. Genom att kommunicera våra erfarenheter ska vi även etablera oss som expertröst, bland annat med hjälp av att lyfta våra volontärers expertis. Därutöver ska vår kommunikation syfta till att nå ett ökat och mer stabilt givande från privata aktörer.

För att nå inriktningsmål om påverkan och kommunikation ska vi under 2021:

5. Integrera, kvalitetssäkra och utveckla vårt uppdrag att vittna i all verksamhet

För att skapa förutsättningar för påverkansarbetet ska vi samla in kvantitativ data och vittnesmål i alla våra verksamheter (både inom fysisk, mental och social hälsa) både från rättighetsbärare och volontärer. Vi ska fokusera på kvalitetsstärkande och utveckling av existerande insamling, dels för att bättre kunna synliggöra det omöta behov och de strukturella barriärer som gör att vi behövs, dels för att skapa långsiktig hållbarhet i data- och

vittnesmålsarbetet.

Vi ska integrera *Vittna* som en del av Läkare i Världens grundläggande arbete genom att förankra och utbilda om uppdraget att vittna på fler orter och utöka insamlingen av såväl kortare som längre vittnesmål från både volontärer och rättighetsbärare. Därigenom ska vi visa hur utbrett våra målgruppers upplevelser av hinder till vård är och vilka problem detta leder till.

6. Nå ut till makthavare på olika politisk nivå med konkreta rekommendationer för att förbättra den fysiska och psykiska hälsan för våra målgrupper

Vi ska fokusera vårt påverkans- och opinionsbildande arbete på de omöta behov vi ser i vår verksamhet, erbjuda konkreta rekommendationer med förslag på lösningar samt ställa krav på att såväl svenska lagar efterlevs som på att lokala och regionala förordningar tillämpas fördragskonformt.

I syfte att nå pragmatiska lösningar på de hälsoproblem vi ser för våra målgrupper, ska vi ha dialog med de regionala och lokala makthavare, inklusive tjänstemän, som har mandat att förändra situationen för rättighetsbärare. Vi ska även ha dialog med politiker och tjänstemän på nationell och europeisk nivå för att flytta fram positionerna gällande vård och hälsa för våra målgrupper, med fokus på nödvändiga strukturella förändringar.

7. Stärka kännedomen om vår organisation samt etablera oss som expertröst gällande den fysiska, mentala och sociala situationen för våra målgrupper

Läkare i Världens kommunikation ska fokusera på att öka kännedomen om att vi finns och att vi är en människorättsorganisation med fokus på hälsa. Vi ska satsa på att sprida vårt varumärke och tydliggöra vad som särskiljer oss från andra ideella organisationer som arbetar med liknande frågor. Vi ska också arbeta för att förbättra möjligheterna att kommunicera direkt med rättighetsbärare.

För att vara en ledande expertröst i samhället jobbar vi strategiskt med vår mediala närvaro och vår kommunikation i sociala medier. För att etablera oss som en expertröst gällande situationen för våra målgrupper ska vi i kommunikation om våra sakfrågor ha fokus på opinionsbildning och påverkan, riktad till aktörer med mandat att förändra situationen för rättighetsbärare. Vi ska lyfta våra volontärers roll i verksamheten som ett sätt att visa att vår verksamhet är grundad i expertis, samt för att vårda relationen till befintliga volontärer och skapa bättre förutsättningar för nyrekrytering.

Kommunikation ska också riktas till befintliga och presumtiva givare i syfte att öka det regelbundna givandet och höja intäkterna från privata givare. Vi ska samarbeta strategiskt med de aktörer vars storlek, erfarenhet och inflytande kan hjälpa oss att föra fram vårt budskap och delta i strategiska nätverk, evenemang och utbildningssammanhang, både för att sprida kännedom om att vi finns och för att bidra till att allmänhet, stiftelser, myndigheter och andra i större utsträckning känner till och stödjer vår verksamhet.

Utveckling och stabilitet

Organisationens stabilitet möjliggör för vårt arbete att vara direktverkande och effektivt trots turbulent samhällsklimat. Organisationens oberoende möjliggör för oss att kompromisslöst stå upp för allas rätt till hälsa.

Inriktningsmål 2021-2023

5. Organisationen har en finansiell och strukturell stabilitet och vi kan agera oberoende. Vi är ekonomiskt självständiga i förhållande till våra internationella systerorganisationer och har en sund balans mellan olika långsiktiga och kortsiktiga inkomstkällor samt mellan projekt och verksamhetsmedel.
6. Organisationen har utvecklats och vuxit strategiskt. Funktioner för ledning, HR, administration/styrning och volontärutveckling har vuxit i takt med verksamheten och vi uppfattas som en god arbetsgivare. Volontärer och anställda för Läkare i Världen genomgår en heltäckande och tidseffektiv introduktion, har goda möjligheter till utveckling och stöd att göra skillnad.

Verksamhetsmål 2021

För att säkerställa att vår verksamhet utgår från behov och genomförs i enlighet med ideal för hälso- och sjukvård samt vår värdegrund behöver vi ha en stabil ekonomisk och administrativ grund för att skapa förutsättningar för Läkare i Världen att vara oberoende av aktörer som kan ha motsatta intressen. I samband med att vårt varumärke stärks uppfattas vi som en självklar, stabil del av den ideella sektorn och en god arbetsgivare

För att nå våra inriktningsmål för oberoende och stabilitet ska vi under 2021:

8. Utveckla och stärka regional och lokal verksamhet samt utveckla partnerskap

Vi ska ha sökt stöd i de regioner där vi har verksamhet och utvecklat funktioner för hänvisning alternativt byggt partnerskap på de orter där Läkare i Världen är verksamma. Förutsättningarna för regional insamling och ekonomiska samarbeten ska förbättras genom goda strukturer och ett aktivt insamlingsarbete som samordnas nationellt. De lokala verksamheterna ska ha sökt egna resurser till att utveckla och driva verksamheten och ha goda samarbeten med lokala och regionala aktörer.

Läkare i Världen ska också fortsätta att utveckla goda samarbeten med andra ideella organisationer och genomför nätverks-samarbeten, kunskapsutbyten och påverkansarbete gemensamt med andra aktörer.

9. Minska beroendet av enskilda aktörer genom ökat antal och variation hos våra finansiärer på nationell, regional och lokal nivå.

I takt med att Läkare i Världens varumärke stärks ska insamlingsarbetet breddas och finansieringen öka. Detta gör att organisationen kan växa strategiskt och klinikernas och kansliets funktioner utvecklas parallellt. Därigenom minskar risken för person- och projektberoende.

Antalet finansiärer ska öka samtidigt som våra intäkter har en god spridning av regelbundna gåvor, tillfälliga insamlingar, företagssponsring, projekt respektive verksamhetsbidrag samt större gåvor av olika karaktär. Vi ska komplettera insamlingsarbetet med strategiska samarbeten. Vi skapar med varumärkesbyggandet och den breddade finansieringen förutsättningar för att uppnå stabil finansiering och ökat ekonomiskt oberoende. Insamlingar sker på nationell, regional och lokal nivå.

10. Säkerhetsställa rekrytering och utvecklingsmöjligheter för volontärer och anställda samt ta tillvara Läkare i Världens interna kompetens

Läkare i Världen prioriterar långsiktiga relationer och ska ha god återkoppling med volontärer. Det ska finnas möjlighet för att utvecklas i sin roll som volontär och stärka sin kompetens. Vi ska utveckla bredden på volontärroller och hur dessa stöts av personal och volontärgrupper.

Vi ska fortsätta utveckla våra samarbeten med externa institutioner och rekrytera volontärer löpande. Alla volontärer ska få likvärdig och heltäckande grund-introduktion oavsett ort/klinik. Genom att använda digitala utbildningsverktyg/lärandeplattform ska samtliga volontärer erbjudas möjlighet till vidareutveckling. Det ska finnas goda strukturer för att stötta volontärer och förvalta deras engagemang, volontärer som möter svårt utsatta rättighetsbärare erbjuds också stöd.

Våra rutiner ska vara aktuella och tillgängliga för såväl volontärer som personal. All personal ska erbjudas goda anställningsvillkor och vårt organisationsklimat uppmuntrar till kompetensutveckling. Under året ska vi fokusera på ett särskilt kunskapslyft för våra volontärer inom området *rätten till hälsa i Sverige* för att ytterligare stärka vår hänvisning till den reguljära vården. Aktuella rutiner för säkerhet, krishantering och uppförande för anställda och volontärer ska också vara i centrum, inte minst för att motverka spridning av Covid-19.

11. Utveckla organisationens styrfunktioner och administrativa kvalitetsuppföljning

Vi ska förbättra våra förutsättningar att ta emot större bidrag och möta krav för att ta emot Svenska biståndsmedel genom goda administrativa rutiner och kapacitets-stärkande insatser. Verksamheten ska följas upp genom extern kontroll, tydlig attest och delegationsordning och ett aktivt arbete med riskhanteringsplanen.

Risker ska förebyggas genom att regelbundet uppdatera omvärldsbevakning och internt utvärdera verksamheten, samt ett aktivt arbetsmiljöarbete för såväl volontärer som anställda. Verksamheten ska kvalitetssäkras genom goda rutiner, extern granskning och tydlig organisationsstruktur med intern kontroll. Klinikerna ska bedrivas enhetligt och statistik samlas på ett likvärdigt sätt vilket möjliggör för uppföljning och kontroll.